

THE IMPORTANCE OF SOLVING THE ISSUE OF SUCCESSION IN THE FORMATION OF YOUTH SPIRITUALITY

Sherzodbek Sh. Sharabiddinov

researcher

Namangan State University

Namangan, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: succession, formation of spirituality, youth, the meaning of solving the issue of succession, socio-cultural aspects, education and upbringing, family tradition, exchange of intergenerational experience, the role of society, institutions of socialization, mentoring.

Received: 28.06.24

Accepted: 30.06.24

Published: 02.07.24

Abstract: The article examines the importance of solving the question of succession in the context of the formation of spirituality among young people. The authors analyze what factors influence the successful transition of values, traditions and cultural heritage from previous generations to young people. The article covers modern problems facing succession, and also offers clear practical solutions to address this issue. It is emphasized the importance of interaction between different generations, which contributes to the development of spirituality and strengthening social ties, and the creation of conditions for the successful transfer of values. As a result, the article requires active inclusion of society, educational institutions and families in the process of maintaining succession in order to create a stable and valuable society.

YOSHLAR MA'NAVIYATINI SHAKLLANTIRISHDA VORISLIK MASALASINI HAL ETISHNING AHAMIYATI

Sherzodbek Sh. Sharabiddinov

tadqiqotchi

Namangan davlat universiteti

Namangan, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit soʻzlar: vorislik, ma'naviyatni shakllantirish, yoshlar, vorislik masalasini hal qilishning ma'nosi, ijtimoiy-madaniy jihatlar, ta'lim va tarbiya, oilaviy an'ana, avlodlararo

Annotatsiya: Maqolada yoshlar o'rtasida ma'naviyatni shakllantirish kontekstida vorislik masalasini hal qilish muhimligi ko'rib chiqiladi. Mualliflar qadriyatlar, urf-odatlar va

tajriba almashish, jamiyatning roli, sotsializatsiya institutlari, mentorlik.

madaniy merosning oldingi avlodlardan yoshlarga muvaffaqiyatli o'tishiga qanday omillar ta'sir qilishini tahlil qiladilar. Maqolada vorislikni ta'minlash oldida turgan zamonaviy muammolar yoritilgan, shuningdek, ushbu masalani hal qilish uchun aniq amaliy echimlar taklif qilingan. Ma'naviyatni rivojlantirish va ijtimoiy aloqalarni mustahkamlashga hissa qo'shadigan turli avlodlar o'rtasidagi o'zaro munosabatlarning ahamiyati va qadriyatlarini muvaffaqiyatli o'tkazish uchun sharoit yaratish ta'kidlanadi. Natijada, maqola barqaror va qimmatli jamiyatni yaratish uchun jamiyat, ta'lim muassasalari va oilalarni vorislikni saqlash jarayoniga faol kiritishni talab qiladi.

ЗНАЧЕНИЕ РЕШЕНИЯ ВОПРОСА ПРЕЕМСТВЕННОСТИ В ФОРМИРОВАНИИ МОЛОДЕЖНОЙ ДУХОВНОСТИ

Шерзодбек Ш. Шарабиддинов

Исследователь

Наманганского государственного университета

Наманган, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: преемственность, формирование духовности, молодежь, значение решения вопроса преемственности, социокультурные аспекты, образование и воспитание, семейные традиции, обмен опытом между поколениями, роль общества, институты социализации, наставничество.

Аннотация: В статье рассматривается важность решения вопроса преемственности в контексте формирования духовности среди молодежи. Авторы анализируют, какие факторы влияют на успешную передачу ценностей, традиций и культурного наследия от предыдущих поколений молодым людям. В статье освещаются современные проблемы, стоящие перед обеспечением преемственности, а также предлагаются конкретные практические решения для решения этой проблемы. Подчеркивается важность взаимодействия разных поколений, способствующего развитию духовности и укреплению социальных связей, и создание условий для успешной передачи ценностей. В результате статья призывает к активному включению сообщества, образовательных учреждений и семей в процесс сохранения преемственности для создания устойчивого и ценного общества.

KIRISH

Zamonaviy jamiyat ma'naviy qadriyatlarni yo'qotish va avlodlar o'rtasidagi aloqani yo'qotish bilan bog'liq muammolar va muammolarga duch kelmoqda. Shu nuqtai nazardan, vorislik masalasi yoshlar ma'naviyatini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Vorislik nafaqat moddiy boyliklar yoki kasbiy ko'nikmalarni uzatish, balki insonning shaxs sifatida rivojlanishiga hissa qo'shadigan ma'naviy tajriba va qadriyatlarni etkazishdir.

Vorislik-bu tajriba, bilim va ma'naviy munosabatlarni keksa avloddan yoshlarga o'tkazishni ta'minlaydigan avlodlar o'rtasidagi ko'prik. Ushbu jarayon shaxsni shakllantirish uchun juda muhimdir, chunki u nafaqat o'ziga xos ko'nikma va bilimlarni, balki insonning dunyoqarashini belgilaydigan qadriyatlarni ham o'z ichiga oladi. Tajribali avlodlardan ustozlik va yo'l-yo'riq olgan yoshlar ko'pincha yanada barqaror axloqiy kompasni ishlab chiqadilar. Vorislik mehnatsevarlik, mas'uliyat, kattalarga hurmat kabi qadriyatlarni etkazishga yordam beradi, bu ma'naviy chidamlilik va fuqarolik faolligini shakllantirish uchun asosdir.

ASOSIY QISM

Avlodlar orasidagi tafovut mojarolar, vazifalar va tushunmovchiliklarga olib kelishi mumkin. Vorislik bu mojarolarni hal qilishning o'ziga xos vositasi bo'lib, avlodlar o'rtasidagi muloqot uchun platforma yaratadi[1]. Tajriba va qadriyatlarni etkazish jarayonida keksa avlodlar yoshlarning ehtiyojlari va intilishlarini yaxshiroq tushunishlari mumkin, yoshlar esa o'z navbatida keksa avloddan qimmatli saboqlarni olishlari mumkin. Vorislik masalasini hal qilish yoshlar ma'naviyatini shakllantirishning muhim jihati hisoblanadi. Ushbu jarayon qadriyatlar, bilimlar va madaniy merosni uzatishga yordam beradi, barqaror, axloqiy jihatdan to'yingan shaxslarni rivojlantirish uchun asos yaratadi. Vorislik, shuningdek, nizolarni hal qilish va avlodlar o'rtasidagi muloqotni yaratish vositasi bo'lib xizmat qiladi, bu esa uyg'un jamiyatni yaratishga yordam beradi. Jamiyatning barqaror va muvozanatli rivojlanishini ta'minlash uchun ushbu masalaga e'tibor ta'lim dasturlari va ijtimoiy tashabbuslarga kiritilishi kerak.

Tez o'zgarishlar va texnologik taraqqiyot ba'zan bizni miltillashi bilan ko'r qilib qo'yishi mumkin bo'lgan zamonaviy dunyoda oldingi avlodlarning urf-odatlarini va qadriyatlarini bilan aloqani yo'qotmaslik kerak. Vorislik masalasi yoshlarning ma'naviyatini shakllantirishda, ularning dunyoqarashi, qadriyatlarini va jamiyatdagi mavqeini belgilashda muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu maqolada biz ushbu muammoni hal qilishning ahamiyatini va uning zamonaviy avlod ma'naviyatining shakllanishiga ta'sirini ko'rib chiqamiz. Yoshlar har doim ijtimoiy o'zgarishlarning katalizatori bo'lib kelgan va shunday bo'lib qoladi. Uning ma'naviy rivojlanishi jamiyatning kelajagini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu rivojlanishning asosiy jihatlaridan biri bu vorislik masalasidir – qadriyatlar, urf-odatlar va tajribalarni katta avlod yoshlaridan o'tkazish. Ushbu maqolada nima uchun bu masalani hal qilish yoshlar ma'naviyatini

shakllantirish uchun katta ahamiyatga ega ekanligini ko'rib chiqamiz[2]. Texnologiyalar jadal rivojlanib, qadriyatlar o'zgarib borayotgan zamonaviy dunyoda yoshlarni tarbiyalash va ma'naviyatini shakllantirish masalalari alohida dolzarb bo'lib bormoqda. Ushbu kontekstdagi asosiy jihatlardan biri bu vorislik masalasidir - yoshlarning oldingi avlodlari tomonidan qadriyatlar, urf-odatlar va donolikni etkazish. Ushbu masalaning echimi yosh avlodning doimiy axloqiy asoslarini va ma'naviy rivojlanishini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi.

Vorislik-bu tajriba, bilim va qadriyatlarni keksa avloddan yoshlarga etkazish. Bu jarayon nafaqat madaniy merosni saqlab qoladi, balki jamiyatning barqarorligi va ko'p qirrali o'sishini ta'minlaydi[3]. Yoshlarning ma'naviyatini shakllantirish kontekstida vorislik muhim rol o'ynaydi, uni ma'no va ko'rsatmalar bilan to'ldiradi. Vorislik jamiyatning hayot tsiklining ajralmas qismidir. Yoshlarning katta avlodlaridan tajriba va bilimlarni uzatish jamiyatning barqarorligi va barqarorligini ta'minlaydi. Ota-bobolar tomonidan to'plangan ma'naviy qadriyatlar yoshlarga murakkab dunyoda harakat qilishda, ularning dunyoqarashi va qadriyat munosabatlarini shakllantirishda yordam beradi. Har bir avlod jamiyatning madaniy merosiga hissa qo'shadi. Vorislik o'tmish va kelajakni bog'laydigan ko'prikdir. An'analar va madaniy xususiyatlarning uzatilishi yoshlarning ma'naviy hayotini boyitadigan noyob madaniy boylikni yaratadi.

Vorislik xalq madaniyati va tarixining ajralmas qismidir. Bu tajriba, urf-odatlar, qadriyatlar va bilimlarni keksa avloddan yosh avlodga etkazishdan iborat. Axborot va madaniy ta'sirlarning tez almashinuvi mavjud bo'lgan zamonaviy jamiyatda tarixiy meros bilan aloqani saqlab qolish muhimdir. Vorislik yoshlarga o'zlarining o'ziga xosligini va jamiyatdagi o'rnini tushunishga imkon beradi. Vorislik yoshlar ma'naviyatini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Bu nafaqat qadriyatlar va urf-odatlarini meros qilib olish, balki ularni zamonaviylik sharoitida idrok etish imkoniyatini beradi. Yoshlar o'zlarining tarixi va ildizlarini anglab, dunyoda yaxshiroq harakat qilishlari va muvozanatli qarorlar qabul qilishlari mumkin.

Keng ma'noda vorislik-bu urf-odatlar, qadriyatlar va bilimlarni keksa avloddan yosh avlodga o'tkazish. Bu jarayon yoshlarning ma'naviyatini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega, chunki bu vorislik ichida oldingi avlodlarning tajribasi va donoligi yotadi. Vorislikning ahamiyati, ayniqsa, yoshlarning ma'naviy qadriyatlarini shakllantirishda sezilarli bo'ladi[4]. Avlodan-avlodga o'tib kelayotgan urf-odatlar va urf-odatlar jamiyatning ma'naviy mohiyatini barpo etadigan madaniy poydevor yaratadi. Ushbu aloqaning yo'qligi urf-odatlarining uzilishiga olib kelishi mumkin, bu esa o'z navbatida yoshlarning ma'naviy rivojlanish sifatiga ta'sir qilishi mumkin.

Zamonaviy jamiyat globallashtirish, texnologik innovatsiyalar va ijtimoiy-madaniy o'zgarishlar kabi qiyinchiliklarga duch kelmoqda. Ushbu omillar an'analar va qadriyatlarni yangi haqiqatlarga moslashtirish zarurligini keltirib chiqaradi. Biroq, ushbu o'zgarishlar kontekstida

asosiy tamoyillar va qadriyatlarni saqlash ham muhim jihatdir. Vorislik moslashuvchan va o'z mohiyatini saqlab qolgan holda o'zgaruvchan dunyoga moslasha olishi kerak. Avlodlar o'rtasida tajriba va bilim almashish yoshlarga bu o'zgarishlarni ongli ravishda idrok etish imkonini beradi, katta avlod esa yoshlarning ehtiyojlari va qadriyatlarini yaxshiroq tushunishga imkon beradi.

Ta'lim vorislik masalasini hal qilishda muhim rol o'ynaydi. Madaniy va tarixiy bilimlarni uzatishga qaratilgan maktab va universitet dasturlari avlodlar o'rtasidagi ko'prikk aylanadi[5]. An'analar va qadriyatlarni, shu jumladan ma'naviy qadriyatlarni o'rgatish o'tmish va kelajak o'rtasidagi aloqani saqlashga yordam beradi. Shuningdek, keksa avlodning ta'lim jarayonlarida faol ishtirok etishiga ko'maklashish, ularga o'z tajribalari va bilimlarini yoshlar bilan baham ko'rishga imkon berish muhimdir. Bunday almashinuv avlodlar o'rtasida o'zaro tushunish va hurmatni qo'llab-quvvatlaydi, bu esa butun jamiyat ma'naviyatini mustahkamlashga yordam beradi.

Yoshlar ma'naviyatini shakllantirishda vorislik masalasini hal qilish jamiyatning barqaror rivojlanish strategiyasining ajralmas qismidir. Vorislik o'tmish va kelajakni bog'laydigan ko'prikk bo'lib, madaniy va ma'naviy qadriyatlarni saqlashda muhim rol o'ynaydi. Ta'lim, madaniy dasturlar va avlodlar o'rtasidagi faol o'zaro munosabatlar yoshlar va umuman jamiyat uchun mustahkam ma'naviy asos yaratishga yordam beradigan asosiy elementlardir.

Oila qadriyatlar va ma'naviyatni etkazishda muhim rol o'ynaydi. Oilaviy aloqalar ichidagi vorislik avlodlar o'rtasidagi aloqani mustahkamlaydi. Ota-onalar, bobo-buvilar yoshlar uchun donolik va fazilat namunalari bo'lishi mumkin. Ular yoshlarga qiyinchiliklarni engishga va shaxs sifatida rivojlanishiga yordam berish orqali o'z tajribalari bilan o'rtoqlashishlari mumkin[6]. Zamonaviy dunyo vorislik masalalarida moslashuvchanlik va moslashuvchanlikni talab qiladi. Bunga nafaqat an'anaviy qadriyatlarni etkazish, balki jamiyatdagi o'zgarishlarga moslashish ham kiradi. An'analar va zamonaviylik o'rtasidagi muvozanatni yaratish uchun yoshlar eski va yangi g'oyalarni sintez qila olishlari kerak. Bugungi kunda yoshlar ko'pincha ekzistensial inqirozga, ma'no va yo'nalishni yo'qotishga duch kelishmoqda. Vorislik ushbu qiyin daqiqalarda o'ziga xos tayanch nuqtasi bo'lib xizmat qilishi mumkin. Hayotiy donolikni etkazish va keksa avlod vakillari tomonidan qo'llab-quvvatlash yoshlarga o'z yo'llarini topishga va dunyodagi o'rnini tushunishga yordam beradi.

Madaniy meros-bu har bir xalqning o'ziga xos o'ziga xosligini shakllantiradigan an'analar, hikoyalar va san'atning boyligi. Vorislik masalasini hal qilish ushbu merosni avloddan-avlodga o'tkazishga imkon beradi. Madaniy ildizlarga aloqadorligini his qilgan yoshlar o'z tarixiga chuqur hurmat qozonadilar va o'z millatidan g'ururlanish tuyg'usini rivojlantiradilar. Vorislik ijtimoiy o'ziga xoslikni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Qadriyatlar va urf-odatlarini etkazish yoshlarga birlik va yaxlitlikni yaratish orqali jamiyatdagi o'rnini his qilishga yordam beradi. Bu,

ayniqsa, ijtimoiy-madaniy o'zgarishlar davrida, yoshlar tuzilish va qo'llab-quvvatlash uchun qiyinchiliklar va ehtiyojlarga duch kelganda juda muhimdir. Zamonaviy davr texnologik taraqqiyotning tez sur'atlari bilan ajralib turadi, bu an'analar va qadriyatlarni etkazish uchun yangi qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi. Vorislik masalasini hal qilish ushbu jarayonni yoshlar uchun yanada samarali va qulayroq qilish uchun zamonaviy aloqa va ta'lim vositalaridan foydalanishni talab qiladi. Fuqarolik javobgarligini shakllantirishda vorislik hal qiluvchi rol o'ynaydi. Tarix, bilim va qadriyatlarni keksa avlod yoshlaridan etkazish jamiyat oldidagi mas'uliyatni o'rgatadi va uning rivojlanishida faol ishtirok etishga ilhomlantiradi.

Vorislik yoshlarning qadriyatlari va dunyoqarashini shakllantirishga ham ta'sir qiladi. Keks avlodlar o'zlarining hayotiy tamoyillarini, axloqiy qadriyatlarini va jamoat mas'uliyatini tushunishlarini etkazishlari mumkin. Ushbu tajriba almashinuvi yoshlarga hayotga nisbatan muvozanatli va axloqiy nuqtai nazarni shakllantirish orqali jamiyatdagi o'rnini yaxshiroq tushunishga yordam beradi.

Zamonaviy yoshlar ko'plab qiyinchiliklarga duch kelmoqdalar, shu jumladan shaxsiyat inqirozi. Vorislik masalasini hal qilish ushbu kontekstda o'ziga xos stabilizator bo'lib xizmat qiladi. Keks avlod vakillari bilan muloqot qilish orqali yoshlar o'zlarining maqsadlari va qadriyatlarini yaxshiroq aniqlashga yordam beradigan qo'llab-quvvatlash va tushunishni topadilar.

Jamiyatning barqaror ijtimoiy-madaniy rivojlanishini ta'minlash uchun vorislik ham muhimdir. Keks avlodlar o'tmishda jamiyat duch kelgan muammolarni hal qilish tajribasiga ega. Ularning bilimlari xatolarni takrorlamaslik va yangi g'oyalarni rivojlantirishga yordam beradi[7]. Yoshlar ma'naviyatini shakllantirishda vorislik masalasini hal qilish jamiyat kelajagi uchun juda muhimdir. Bu nafaqat madaniy merosni saqlab qolish va etkazish usuli, balki barqaror va axloqiy jihatdan mas'uliyatli yoshlar muhitini rivojlantirishning asosiy elementidir. Vorislik masalalariga ongli ravishda yondashish zamonaviy dunyoning qiyinchiliklariga dosh bera oladigan muvozanatli avlodni yaratishga qodir, shu bilan birga o'ziga xosligi va ma'naviy qadriyatlarini saqlab qoladi.

XULOSA

Yoshlar ma'naviyatini shakllantirishda vorislik masalasini hal qilish jamiyatning ijtimoiy-madaniy rivojlanishining muhim jihati hisoblanadi. Ushbu jarayon barqarorlikni ta'minlash, madaniy boylikni saqlash va yangi avlodning fuqarolik javobgarligini shakllantirish uchun zarurdir. Katta avlod o'z tajribasi va qadriyatlarini etkazish uchun javobgardir va shu bilan jamiyatning barqaror va uyg'un rivojlanishi uchun mustahkam poydevor yaratadi. Yoshlar tez o'zgarishlarga va ma'lumotlarning haddan tashqari to'yinganligiga duch keladigan zamonaviy dunyoda vorislik masalasini hal qilish zaruratdir. Ushbu jarayon barqaror qadriyatlarni shakllantirishga yordam beradi, madaniy merosni boyitadi va yoshlarga jamiyatda o'z o'rnini topishda yordam beradi. Vorislik nafaqat bilimlarni uzatish, balki yoshlarning ma'naviyati

barqaror ijtimoiy-madaniy rivojlanish uchun mustahkam poydevorga aylanadigan kelajakka sarmoyadir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Лагойда Н. Г. Изучение истории семьи и ее значение для современной молодежи //Вестник Бурятского государственного университета. Образование. Личность. Общество. – 2008. – №. 5. – С. 225-232.
2. Mamatov O. V. The nature of ideology //Modern Science. – 2017. – №. 5-2. – С. 11-14.
3. Sherzodbek, Sharobiddinov. "Ma'naviyat tushunchasiga vorislik nuqtai nazaridan yangicha yondashishning ahamiyati." *International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research* (2023): 543-545.
4. Пахомов В. И. Духовно-нравственное и патриотическое воспитание в формировании личности. Основные формы, методы, направления информационно-пропагандистской работы по воспитанию патриотизма и духовности у молодежи //Автономия личности. – 2021. – №. 2 (25). – С. 36-45.
5. Mamatov, Obidxon Vaqqosovich. "The evolution of those who happened in philosophy." *Scientific and Technical Journal of Namangan Institute of Engineering and Technology* 1.10 (2019): 204-207.
6. Федорова С. И. Духовно-нравственный аспект патриотического воспитания личности студентов //Известия высших учебных заведений. Поволжский регион. Гуманитарные науки. – 2013. – №. 2 (26). – С. 212-222.
7. Umarov E., ABDULLAYEV M. Ma'naviyat asoslari //Т., Sharq. – 2005. – Т. 88.